

Λύσεις στις ασκήσεις του Τετραδίου Εργασιών

Τετράδιο Εργασιών σελ. 41

1. Διαβάστε την πηγή 3 και εντοπίστε στον χάρτη 1 τις πόλεις που αναφέρονται σ' αυτόν (Νίσσα της Σερβίας, Σόφια (Σαρδική) της Βουλγαρίας, Τροία της Μ. Ασίας και Θεσσαλονίκη). Μεταφερθείτε στη θέση του Κωνσταντίνου, συγκρίνετε τις τέσσερις πόλεις με την Κωνσταντινούπολη και σχολιάστε την τελική απόφασή του.

Σύμφωνα με την πηγή 3, ο Κωνσταντίνος είχε διαλέξει διάφορες πόλεις για να μεταφέρει εκεί την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Παρατηρώντας τον χάρτη 1 βλέπουμε πως η Νίσσα της Σερβίας και η Σόφια της Βουλγαρίας βρίσκονται στα κεντρικά και αυτό πιθανότατα θα ευνοούσε το χερσαίο εμπόριο και τις συναλλαγές μέσω των στεριανών δρόμων.

Ωστόσο, οι τρεις άλλες πόλεις η Τροία, η Θεσσαλονίκη και η Κωνσταντινούπολη -που τελικά επέλεξε- είχαν περισσότερα πλεονεκτήματα λόγω της γεωγραφικής τους θέσης, κοντά στη θάλασσα.

Η Τροία στη Μ. Ασία ήταν γνωστή για τα πλούτη της και τη στρατηγική της τοποθεσία και όπως πληροφορούμαστε από το παράθεμα, ήταν μια μυθική πόλη και η πατρίδα του Αινεία που θεμελίωσε τη Ρώμη.

Η Θεσσαλονίκη, βρισκόταν στον Θερμαϊκό κόλπο και στην εύφορη κοιλάδα του Αξιού ποταμού και αυτό της χάριζε πλούτη και φήμη, εφόσον αποτελούσε το σταυροδρόμι των στεριανών και θαλάσσιων δρόμων.

Η τελική επιλογή του Κωνσταντίνου ήταν βέβαια η Κωνσταντινούπολη και όπως παρατηρούμε ήταν και η πιο σωστή. Η Κωνσταντινούπολη, χτισμένη σε επτά λόφους είχε φυσική οχύρωση και ταυτόχρονα η θέση της ευνοούσε το εμπόριο, καθώς εκεί συναντιόνταν οι δρόμοι που ένωναν την Ευρώπη με την Ασία και τον Εύξεινο Πόντο με το Αιγαίο και τη Μεσόγειο και εκεί κατέληγε η Εγνατία οδός.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

2. Το Φθινόπωρο κάθε χρονιάς γίνεται στη Θεσσαλονίκη «Διεθνής Έκθεση». Σ' αυτή μετέχουν έμποροι με προϊόντα από όλες τις περιοχές της Ελλάδας και από όλο τον κόσμο. Διαβάστε την πηγή 5, συζητήστε και σχολιάστε αν:

- **Μπορεί αυτό το σημαντικό για τη χώρα μας γεγονός να έχει τις ρίζες του στα βυζαντινά «Δημήτρια»;**
- **Γίνονται παρόμοιες εκθέσεις ή εμπορικά πανηγύρια στη δική σας περιοχή.**

Σύμφωνα με την πηγή 5 τις ημέρες γιορτής του προσάτη της Θεσσαλονίκης, του Αγίου Δημητρίου, η πόλη οργάνωνε περίφημο εμπορικό πανηγύρι. Στην πόλη κατέφθαναν εκτός από Έλληνες και Σλάβοι, Ιταλοί, Ισπανοί, Πορτογάλοι, Γάλλοι και πολλοί ακόμα, για να πουλήσουν τα προϊόντα τους και να αγοράσουν εμπορεύματα τα οποία θα μετέφεραν στις πατρίδες τους. Τα πανηγύρια αυτά ήταν τα λεγόμενα «Δημήτρια».

Τα βυζαντινά «Δημήτρια», λοιπόν, ίσως αποτελούν τον πρόγονο της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, η οποία διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 1926 και έκτοτε διοργανώνεται το φθινόπωρο κάθε χρονιάς. Στην Έκθεση μετέχουν όχι μόνο Έλληνες έμποροι αλλά και έμποροι από όλο τον κόσμο με τα προϊόντα τους.

Εκτός από τη Διεθνή Έκθεση στη Θεσσαλονίκη, σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας διοργανώνονται μικρότερα εμπορικά πανηγύρια ή εκθέσεις τοπικών προϊόντων, για να τονωθεί η οικονομία της περιοχής και να γίνουν γνωστά τα προϊόντα της.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

3. Πώς κρίνετε τις ιδέες και το «κίνημα των Ζηλωτών» για την εποχή τους; Ταιριάζουν οι φιλελεύθερες αυτές ιδέες με τη συμπεριφορά προς τους αντιπάλους τους; Πού αποδίδετε τους λόγους της επικράτησης του κινήματος, αλλά και της γρήγορης αποτυχίας του;

Το κίνημα των Ζηλωτών, ένα είδος πολιτικού κόμματος που σαν στόχο είχε να προστατέψει τις χαμηλές τάξεις από τους δυνατούς, ήταν πρωτοποριακό και πρωτόγνωρο για την αυτοκρατορία και την εποχή του. Το κίνημα έμεινε στην ιστορία της εποχής ως παράδειγμα αγώνα απελευθέρωσης των αδυνάτων από τον ζυγό και την εκμετάλλευση των δυνατών.

Επικράτησε εύκολα γιατί οι χαμηλές κοινωνικές τάξεις, μικροκαλλιεργητές, μικροτεχνίτες, έμποροι και ναυτικοί ένιωθαν αδικημένοι από τους δυνατούς οι οποίοι είχαν στα χέρια τους το εμπόριο, τον πλούτο και τα προνόμια και συχνά τους εκμεταλλεύονταν. Παρ' όλα αυτά, οι φιλελεύθερες ιδέες του κινήματος δεν ταιριάζουν με τη συμπεριφορά τους προς τους αντιπάλους τους. Οι Ζηλωτές απομάκρυναν με τη βία τους ευγενείς από την πόλη, λεηλάτησαν και δήμευσαν τις περιουσίες τους, ανέλαβαν οι ίδιοι τη διοίκηση της πόλης και εγκατέστησαν δική τους «δημοκρατική κυβέρνηση». Το κίνημα γρήγορα διαλύθηκε και οι ευγενείς κατάφεραν να ξαναπάρουν τη διοίκηση της πόλης από τους Ζηλωτές γιατί δεν κατάφεραν να δημιουργήσουν ένα δικαιότερο κράτος και χρησιμοποίησαν τις ίδιες τακτικές με τους δυνατούς γεγονός που έστρεψε τον λαό εναντίον τους.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

4. Διαβάστε το κείμενο 6, παρατηρήστε την εικόνα του μοναστηριού και δείξτε στον χάρτη τη χερσόνησο του Άθω της Χαλκιδικής. Κάποιοι αποκαλούν το Άγιο Όρος «κιβωτό της ορθοδοξίας και του ελληνισμού». Βρίσκετε εύστοχη αυτή την παρομοίωση; Τι ακόμη γνωρίζετε εσείς γι' αυτό;

Σύμφωνα με την πηγή δικαίως κάποιοι αποκαλούν το Άγιο Όρος «κιβωτό της ορθοδοξίας και του ελληνισμού». Κατά τη διάρκεια της εικονομαχίας εκεί μεταφέρθηκαν και περισώθηκαν εικόνες, λείψανα Αγίων, χειρόγραφα και ιερά σκέυη. Οι μοναχοί που έζησαν εκεί διέσωσαν σπάνια χειρόγραφα, διατήρησαν τη χριστιανική παράδοση και καλλιέργησαν τη βυζαντινή μουσική και ζωγραφική. Ο ανεκτίμητος, λοιπόν, αυτός πλούτος που φυλάσσεται εκεί κράτησε ζωντανό τον ελληνισμό και την Ορθοδοξία και προστατεύεται από την ελληνική πολιτεία και διεθνείς συνθήκες.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!